četrtek 7. oktobra 2021

P9_TA(2021)0418

Primer Paula Rusesabagine v Ruandi

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 7. oktobra 2021 o primeru Paula Rusesabagine v Ruandi (2021/2906(RSP))

(2022/C 132/15)

Evropski parlament,

— ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Ruandi, predvsem tiste z dne 11. februarja 2021 o Ruandi in primeru Paula Rusesabagine ([1]),

— ob upoštevanju Splošne deklaracije o človekovih pravicah,

— ob upoštevanju Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah, ki ga je Ruanda ratificirala leta 1975,

— ob upoštevanju Afriške listine o človekovih pravicah in pravicah ljudstev,

— ob upoštevanju načel in smernic o pravici do poštenega sojenja in pravni pomoči v Afriki,

— ob upoštevanju Konvencije OZN proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali ponižujočim kaznim ali ravnanju,

— ob upoštevanju standardnih minimalnih pravil OZN za ravnanje z zaporniki (pravila Nelsona Mandele), kot so bila revidirana leta 2015,

— ob upoštevanju deklaracije iz Kampale o razmerah v afriških zaporih,

— ob upoštevanju poročila o Ruandi, ki ga je delovna skupina za splošni redni pregled pri Svetu OZN za človekove pravice objavila 25. marca 2021,

— ob upoštevanju izjav mednarodne skupnosti, med drugim belgijske vlade, ameriškega zunanjega ministrstva in vlade Združenega kraljestva, ki obsojajo nepravilnosti in dejstvo, da sodni procesi v Ruandi niso pošteni,

— ob upoštevanju izjav Evropske odvetniške zveze, centra za človekove pravice pri ameriški odvetniški zbornici in več uveljavljenih organizacij za človekove pravice,

— ob upoštevanju Sporazuma iz Cotonouja,

— ob upoštevanju ruandske ustave,

— ob upoštevanju instrumentov OZN in Afriške komisije za človekove pravice in pravice ljudstev,

— ob upoštevanju Dunajske konvencije o konzularnih odnosih iz leta 1963,

— ob upoštevanju členov 144(5) in 132(4) Poslovnika,

A. ker je senat za mednarodne in čezmejne zločine na ruandskem vrhovnem sodišču 29. septembra 2021 Paula Rusesabagino, zagovornika človekovih pravic in belgijskega državljana s prebivališčem v ZDA, obsodil na 25 let zapora, potem ko je bil 31. avgusta 2020 aretiran v Kigaliju; ker je bil Paul Rusesabagina obtožen devetih s terorizmom povezanih dejanj in je moral kazensko odgovarjati za dejavnosti, pripisane Ruandskemu gibanju za demokratične spremembe/Narodni osvobodilni fronti (MRCD-FLN), koaliciji opozicijskih političnih strank in njenemu vojaškemu krilu;

([1]) Sprejeta besedila, P9_TA(2021)0055.

B. ker je bil Rusesabagina avgusta 2020 aretiran samovoljno in pod pretvezo, povrhu tega pa je bil nezakonito prepeljan v Ruando in pridržan brez možnosti komunikacije, kar je mogoče označiti za prisilno izginotje; ker za njegovo aretacijo ni bil izdan nalog za prijetje, kot zahteva 37. člen ruandskega zakonika o kazenskem postopku iz leta 2019, in ker obtožnica ni bila predložena do njegove obsodbe, kar je v nasprotju z 68. členom omenjenega zakonika; ker je Rusesabagina večkrat javno izjavil, da se iz strahu pred maščevanjem ne more vrniti v domovino;

C. ker je ruandski pravosodni minister Johnston Busingye priznal, da je njegova vlada sodelovala v prisilnem izginotju in premestitvi Rusesabagine avgusta 2020, saj je plačala letalski prevoz, in da je kršila Rusesabaginovo pravico do poštenega sojenja; ker je sodišče 10. marca 2021 razsodilo, da je premestitev Rusesabagine zakonita in da ni bil ugrabljen;

D. ker so bili ob razglasitvi sodbe napovedani dodatni dokazi v zvezi z obtožbo, da je Rusesabagina zbiral denar za oboroženo skupino FLN, ki niso bili predloženi med sojenjem in predstavljeni med obravnavo; ker so med njimi trditve, da je bila izjava Rusesabagine pridobljena s prisilo in brez zagovornika;

E. ker Paul Rusesabagina ni sam izbral odvetnikov, ki so ga sprva zastopali, in ker se do aprila 2021 ni mogel sestati z izbranim zagovornikom, kar je v nasprotju z 68. členom ruandskega zakonika o kazenskem postopku;

F. ker je Rusesabaginovo zdravstveno stanje v priporu po navedbah skrb zbujajoče, saj je preživel raka in je srčni bolnik; ker je njegov odvetnik sporočil, da je Rusesabagina zamudil dva presejalna testa za odkrivanje raka, uprava zapora pa mu je preprečila dostop do zdravil na recept, ki mu jih je predpisal belgijski zdravnik, zato je imel psihične in fizične težave; ker je bilo to ravnanje uprave v nasprotju z 12. in 14. členom ruandske ustave, ki govorita o pravici do življenja, pravici do telesne nedotakljivosti in zaščiti pred nečloveškim ali poniževalnim ravnanjem;

G. ker ruandske oblasti septembra 2020 belgijskih organov niso obvestile o aretaciji Rusesabagine, kar bi morale storiti v skladu z mednarodnim pravom o konzularni pomoči; ker je imela ruandska služba za prestajanje zaporne kazni vpogled v sporočila in pravne dokumente, ki so si jih izmenjevali Paul Rusesabagina in njegovi odvetniki; ker je belgijska zunanja ministrica poslala več verbalnih not svojemu ruandskemu kolegu in ga prosila, naj ruandska vlada spoštuje Rusesabaginove pravice, vendar je slednja prav vse zahteve zavrnila;

H. ker je julija 2021 prišlo na dan, da so ruandske oblasti uporabile vohunsko programsko opremo Pegasus proizvajalca NSO Group za spremljanje več kot 3500 aktivistov, novinarjev in politikov; ker se je po forenzični analizi izkazalo, da je bila vohunska programska oprema nameščena tudi v telefonu Carine Kanimba, Rusesabaginove hčerke; ker so ruandske oblasti trditve zanikale;

I. ker je Ruanda podpisnica Sporazuma iz Cotonouja, ki določa, da je spoštovanje človekovih pravic bistven element sodelovanja med EU in Organizacijo afriških, karibskih in pacifiških držav; ker je utrjevanje pravne države in človekovih pravic glavna prednostna naloga v programih Unije za Ruando;

J. ker bo drugo ministrsko srečanje med Afriško unijo in EU potekalo 25. in 26. oktobra 2021 v Kigaliju;

1. opominja ruandsko vlado, da je dolžna zagotavljati temeljne pravice, med drugim pravico do pravnega varstva in poštenega sojenja, kot so opredeljene v Afriški listini o človekovih pravicah in pravicah ljudstev ter drugih mednarodnih in regionalnih instrumentih o človekovih pravicah, vključno s Sporazumom iz Cotonouja, zlasti členoma 8 in 96;

2. poudarja, da mora Ruanda zagotoviti neodvisnost sodstva in jo ohranjati v ustavi in vseh zakonih, saj je to dolžnost vseh vladnih in drugih institucij;

3. opominja, da naj bi izročitve osumljencev drugim državam potekale samo po posebnem postopku in pod neodvisnim nadzorom, da se zagotovi zakonitost zahteve za izročitev in spoštovanje pravice osumljenca do poštenega sojenja v državi, ki je izročitev zahtevala;

4. ostro obsoja nezakonito aretacijo, pridržanje in obsodbo Paula Rusesabagine, saj so v nasprotju z mednarodnim in ruandskim pravom; meni, da primer Paula Rusesabagine opozarja na kršitve človekovih pravic v Ruandi in postavlja pod vprašaj pravičnost sodbe, saj po poročilih ni bilo zagotovljeno pošteno sojenje v skladu z mednarodnimi standardi zastopanja, pa tudi ne pravica do zaslišanja in domneva o nedolžnosti;

5. poziva k takojšnji izpustitvi Paula Rusesabagine iz humanitarnih razlogov in k njegovi repatriaciji, ne glede na to, ali je kriv ali nedolžen; poziva delegacijo EU v Ruandi in diplomatska predstavništva držav članic, naj to odločno zahtevajo v komunikaciji z ruandskimi oblastmi;

6. poziva ruandsko vlado, naj ne glede na okoliščine zagotovi telesno nedotakljivost in duševno dobro počutje Paula Rusesabagine in mu omogoči jemanje predpisanih zdravil; vztraja, da mora ruandska vlada spoštovati pravico belgijske vlade do nudenja konzularne pomoči Paulu Rusesabagini, da bo deležen zdravstvene oskrbe in ustrezne obrambe;

7. obžaluje, da je stanje človekovih pravic v Ruandi v splošnem slabo, zlasti pa obžaluje ciljno preganjanje drugače mislečih; obsoja politično motivirane sodne procese in sodno preganjanje političnih nasprotnikov; poziva ruandske oblasti, naj poskrbijo za ločitev upravne, zakonodajne in sodne oblasti, zlasti neodvisnost sodstva;

8. poziva Evropsko službo za zunanje delovanje, Komisijo in posebnega predstavnika EU za človekove pravice, naj poglobijo dialog o človekovih pravicah z Ruando na najvišji ravni in v skladu s členom 8 Sporazuma iz Cotonouja, da bo država začela spoštovati svoje dvostranske in mednarodne zaveze; poudarja, da bi bilo treba pri mednarodnih razvojnih prizadevanjih v Ruandi veliko več pozornosti nameniti človekovim pravicam, pravni državi ter preglednemu in odzivnemu upravljanju;

9. poziva Komisijo, naj kritično pregleda podporo EU ruandski vladi in državnim institucijam, da bo spodbujala človekove pravice in da ne bo imela negativnih posledic za svobodo izražanja in združevanja, politični pluralizem, spoštovanje pravne države in neodvisno civilno družbo;

10. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, posebnemu predstavniku EU za človekove pravice, predsedniku Republike Ruande, predsedniku ruandskega parlamenta ter Afriški uniji in njenim institucijam.